

Jaettu ja pedagoginen johtaminen vuorohoidossa

3 op

Timo Hintikka, KM, VO, lehtori, Jamk

Kaisu Peltoperä, KT, VO, tutkijatohtori, JYU

Anniina Berg, KM, VO, päätoiminen tuntiopettaja, JAMK

jamk

Jaettu ja pedagoginen johtaminen vuorohoidossa

Hyvät käytännöt -koonti

- Sisällöt:
- Koulutusosion kuvaus
- Koulutuksen tuotokset
- Koulutuksen vaikuttavuus työyhteisöön
- Koonti ennakkotehtävistä
- Koonnit kehittämistehtävistä

Hyvät käytännöt koonti on tehty koulutukseen osallistujien oppimistehtävistä ja webinaarissa käydyistä keskusteluista. Yhteenvedon koonti - Timo Hintikka ja Kaisu Peltoperä 28.11.2023

Jaettu ja pedagoginen johtaminen vuorohoidossa

Koulutusosion kuvaus:

Koulutus oli viides osio Yhdenvertaisen oppimisen tukeminen vuorohoidossa -koulutushanketta. Koulutuksen tavoitteena oli työyhteisön kehittäminen jaettua pedagogista johtajuutta vahvistamalla. Koulutuksen tarkoituksena oli vahvistaa työyhteisön ja tiimin pedagogisen osaamisen johtamista sekä jokaisen työntekijän itsensä johtamisen taitoja sekä yhteisöllistä toimintakulttuuria. Koulutuksen keskeisenä sisältönä olivat jaetun pedagogisen johtajuuden rakentuminen ja jakautuminen vuorohoitoyksikössä sekä työntekijöiden osallisuus ja vastuu osana työyhteisöä. Koulutuksessa tarkasteltiin erilaisia jaetun pedagogisen johtajuuden toimintamalleja ja käytäntöjä ja tiimin pedagogista johtamista sekä johtamisen eettisiä dilemmoja vuorohoidossa.

Koulutuksessa oli kaksi webinaaripäivää. Niihin sisältyi ennakkotehtävä ja omassa työyhteisössä toteutettava pienimuotoinen kehittämistehtävä. Lisäksi koulutukseen kuului verkko-oppimista teemoista toimintakulttuuri ja johtajuus vuorohoidossa ja jaettu pedagoginen johtaminen. 1. webinaariin ennakkotehtävässä käsiteltiin Jaetun ja pedagogisen johtamisen erilaisia muotoja, malleja ja käytänteitä sekä eettisiä kysymyksiä. 2. webinaarissa osallistujat esittelivät omassa työyhteisössä toteutetun pienimuotoisen kehittämistehtävän, joka liittyi johonkin seuraavista teemoista: Jaetun johtajuuden toimintamallit ja käytännöt sekä niiden kehittäminen, pedagogisen johtamisen käytännöt sekä niiden kehittäminen, jaetun ja pedagogisen johtajuuden eettiset dilemmat, tiimityön pedagogisen johtamisen kehittäminen tai johtajuusidentiteetin rakentuminen. Webinaarit sisälsivät kouluttajien alustuksia koulutuksen teemoista, pienryhmäkeskusteluja sekä ennakko- ja kehittämistehtävien esittelyjä.

jamk

Jaettu ja pedagoginen johtaminen vuorohoidossa

Koulutuksen tuotokset

- Kurssin tuotokset koostuivat kouluttajien materiaaleista verkkoympäristössä, webinaaripäivien aikana yhdessä tuotetuista materiaaleista sekä osallistujien kehittämistehtävistä. Verkkomateriaali rakentui kouluttajien rakentamista dokumenteista, tukimateriaalista ja osallistujien tuottamasta materiaalista, jotka olivat koulutukseen liittyviä tehtäviä ja webinaareissa yhteistoiminallisesti tehtyjä yhteenvetoja koulutuksen teemoista.
- Ennakkotehtävänä 1. webinaarissa osallistujat esittelivät millaisia jaetun johtamisen rakenteita ja tapoja oli yksikössä käytössä? Ja miten ne tukivat työyhteisön jäsenten yhteisöllisyyttä ja osallisuutta. Toisena kysymyksenä oli tarkastella millaisia eettisesti haastavia tilanteita osallistujat olivat kohdanneet omassa johtamistyössä.
- Toisessa webinaarissa osallistujat esittelivät kehittämistehtävät pienryhmissä, joissa aiheista keskusteltiin ja vaihdettiin kokemuksia ja käytänteitä. Lopuksi tehtiin yhteenveto kehittämistehtävistä.

jamk

Jaettu ja pedagoginen johtaminen vuorohoidossa

Koulutuksen vaikuttavuus työyhteisöön

- Koulutukseen sisältyi omaa työyhteisöä aktivoiva kehittämistehtävä, joilla saatiin koko työyhteisö mukaan kehittämistyöhön. Osallistujat toivat webinaarissa esiin, miten olivat työstäneet kehittämistehtävää työyhteisössään ja/tai omassa tiimissä. Kun koulutuksessa oli johtajia mukana, kehittämistyö kosketti yleensä koko työyhteisöä, ei vain tiimitasoa.
- Webinaareissa koottiin hyviä käytäntöjä opintojakson aihepiireistä, jotka jaettiin osallistujille hyödynnettäviksi omassa työyhteisöissään.

Jaettu ja pedagoginen johtaminen vuorohoidossa, 3 op

Koonti ennakkotehtävästä

Jaetun johtamisen rakenteita ja tapoja

Jaettu ja pedagoginen johtaminen vuorohoidossa, 3 op

Koonti ennakkotehtävistä – Eettiset haasteet - aiheet

Työvuorojen tasapuolisuuteen liittyvät asiat.

Kaikkien mielipiteiden, ehdotusten ja näkökulmien tasapuolinen huomiointi.

Lasten, perheiden ja työkavereiden arvostaminen ja kunnioittaminen tasapuolisesti.

Lapsen etu nähdään eri tavalla esim. huoltajien ja työntekijöiden näkökulmasta

Lasten oikeus vapaapäivään vuorohoidossa.

Minkä mittaiset varhaiskasvuspäivät tai -jaksot ovat lasten edunmukaisia.

Työntekijä on toiminut epäammattimaisesti lapsen kanssa.

Selän takana puhuminen työkaverista.

Uusien toimintamallien kokeilut koetaan uhkana.

Salassapitovelvollisuuteen liittyvät seikat

Negatiivisuus, ongelmakeskeisyys ja osaamattomuus tiimin toiminnassa.

Tiimin toimimattomuus, ei pidetä kiinni sovituista asioista

Taloudelliset reunaehdot ja resurssien niukkuus.

Päätösten perustelu mihin ryhmää sijainen menee, vaikka tarvetta olisi useampaan ryhmään.

Jaettu ja pedagoginen johtaminen vuorohoidossa, 3 op

Koonti kehittämistehtävästä

Työvuorokiertoa vuorohoitoon

- Hyvällä työvuorosuunnittelulla saadaan kokopäiväpedagogiikka toimimaan eri aikoina, ja ennakoitavuus toiminnan toteuttamiseen lisääntyy, sekä lisää työhyvinvointia koko työyhteisöön. Lisäksi työvuorosuunnitteluun on tuotu huomioitavia asioita, jotka vaikuttavat arkeen: pedagogiset palaverit, tiimipalaverit, sak-aika ja tauot.

Vuorohoitoryhmän johtaminen

- Vuorohoitotiimin toiminnan kehittäminen. Johtajan viikoittaiset vierailut tiimissä, joissa arvioidaan toimintaa ja jäməkōitetään pedagogisen toiminnan toteuttamista. Työntekijöiden kuuleminen ja osallisuus kehittämisessä tärkeää. Huomioidaan työvuorosuunnittelussa, että työntekijät pääsevät tapaamiseen mukaan.

Tiimin rakenteen ja tiedonkulun vahvistaminen

- Ryhmän opettajan roolin vahvistaminen tiimin pedagogisena johtajana. Tiimin jäsenten tehtäväkuvien selkeyttäminen ja vahvuuksiin keskittyminen tukee toiminnan kehittämistä. Tiimien tiedonkulussa vaihteluvollisuuden muistaminen.

Tiimityön kehittäminen luomalla rakenteita ja käytäntöjä

- Vahvistetaan tiimivastaavan kykyä johtaa tiimiä ja hänen vastuualueitaan sekä pedagogista johtajuutta. Otetaan käyttöön vuorohoitoon sopiva tiimipalaverin runko. Luodaan tiimivastaaville vuosikello, joka ohjaa tiimityötä ja sen johtamista.

Tiimin sisäisen kommunikaation kehittäminen

- Pyritään järjestämään ja panostamaan säännöllisiin viikoittaisiin tiimipalavereihin, joissa käsitellään tiimin toimintaa ja lapsiin liittyviä asioita. Jokaisen kuuleminen, rakentavan ja asiallisen ammatillisen vuorovaikutuksen muistaminen.

jamk

Jaettu ja pedagoginen johtaminen vuorohoidossa, 3 op

Koonti kehittämistehtävistä

Johtajan osallistuminen tiimipalaveriisiin

- Johtaja osallistuu säännöllisesti ja tasavertaisesti jokaisen tiimin palaveriin ja on saman aamupäivän havainnoimassa tiimin toimintaa.

Tiimin projektien hallinta ja tiedottaminen

- Kaikki saavat tiimissä toteuttaa lasten kanssa omia projekteja. Nämä kirjataan ylös niin, että kaikki tiimissä ovat niistä tietoisia.

Tiedonkulku tiimien välillä

- Lapsia koskevan tiedon välittyminen omalle tiimille ja koko vuorotiimille, sitoutuminen raporttivihkon kirjaamiseen ja lukemiseen.

Tiimipalaverikäytännöt

- Palavereiden suunnittelu niin, että kaikki tiimiläiset pääsevät aina paikalle. Tiimipalaverilomake, jonka mukaan edetään palavereissa ja jossa on myös työntekijän omaa toimintaa ja hyvän huomaamista arvioiva lomake.

Jaettu ja pedagoginen johtaminen vuorohoidossa, 3 op

Yhteenvedoa kehittämistehtävistä

- Jos johtaja kävisi tiimeissä mukana ja olisi aamupäivän mukana ryhmässä → oppisi tuntemaan lapsia ja näkisi aikuisten toimintatapaa sekä ryhmän aitoa arkea
- Tiimipalavereiden lomakekäytäntö → selkeä runko struktuurin kautta, tulee aika käytettyä hyödyksi. Tiimin jäsenten vahvuudet ja oman arvioinnin tekeminen, onnistumiset esiin (huomaa hyvä!)
- Joka kuukausittainen tiimi → kaikki koko tiimistä paikalla kerran kuussa, tämä työvuoroihin kiinnitettynä ja sitä kautta järjestettynä (esimerkissä 7 aikuisen tiimi, saatu hyvin toimimaan ja hyvin sitouduttu)
- Vuosikello tiimipalavereihin ja struktuurin parantaminen → tiimivastaavien työn tukeminen
- Tiimityön kehittäminen yleisesti puhututtaa, tiimin johtajuus → kaikki hoitaa vähän kaikkea, tiedonkulun haasteet, vaitiolovelvollisuuteen liittyvät asiat
- Työvuorosunnittelun kehittäminen → nivoutuu koko arkeen vahvasti, luo pohjan kaikelle toiminnalle, paljon toiveita, tiimit, SAK-ajat ym. haastaa
- Tiimivastaavan roolin kehittäminen ja edistäminen → selkeämpää johtajuutta vuorohoitotiimiin

jamk | Jyväskylän ammattikorkeakoulu
University of Applied Sciences